

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

13 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Toma Nadejda,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către inculpatul Stropșa Ion și de către avocatul acestuia Covganeț Ludmila, de către inculpatul Vasilati Andrei, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 martie 2019 și a sentinței Judecătoriei Ungheni din 04 ianuarie 2019, în cauza penală în privința lui

Stropșa Ion Xxxxx, născut la xxxxx, originar din s. xxxxx, r-nul xxxxx, domiciliat în s. xxxxx, r-nul xxxxx

și

Vasilati Andrei Xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat s. Xxxxx, r-nul Xxxxx

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță:

de la 08.12.2018 – până la 04.01.2019

instanța de apel:

de la 08.02.2019 – până la 12.03.2019

instanța de recurs ordinar:

de la 31.05.2019 – până la 13.11.2019

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Ungheni din 04 ianuarie 2019, în procedura judecării pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, Stropșa Ion Xxxxx și Vasilati Andrei Xxxxx au fost recunoscuți vinovați și condamnați în baza art. 145 alin. (2) lit. i) Cod penal, la câte 30 de ani închisoare, fiecare.

Conform art. 85 Cod penal, prin cumul de sentințe, la pedeapsa aplicată prin prezenta sentință, le-a fost adăugat parțial lui Stropșa Ion și Vasilati Andrei, pedeapsa fixată prin sentința Judecătoriei Ungheni, sediul Nisporeni din 23 noiembrie 2017, stabilindu-le pedepse definitive a câte 30 de ani închisoare, fiecăruia, cu executare în penitenciar de tip închis.

A fost încasat de la Stropșa Ion și Vasilati Andrei în mod solidar în beneficiul lui Pîrlici Alexandr paguba morală 500.000 lei, 27.848 lei – prejudiciul material, 5.000 lei – cheltuieli judiciare.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că, Stropșa Ion și Vasilati Andrei, aproximativ la mijlocul lunii iulie 2018, după un consum de băuturi alcoolice, urmare a unui conflict apărut cu Pîrlici Vladimir, care se afla cu ei în aceeași locuință, conștientizând caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, având scopul lipsirii de viață a persoanei, intenționat, i-au aplicat ultimului mai multe lovituri cu mâinile și picioarele peste suprafața corpului, cauzându-i victimei Pîrlici Vladimir, leziunii corporale incompatibile cu viața, care au determinat decesul acestuia în scurt timp. Pentru a ascunde urmele infracțiunii, Vasilati Andrei și Stropșa Ion, au aruncat cadavrul victimei în groapa veceului din curtea aceeași gospodării, peste care au aruncat o cantitate mare de chirpici, iar la data de 18 august 2018, urmare a căutărilor întreprinse, cadavrul acestuia a fost depistat în stare de putrefacție.

Pe baza stării de fapt expusă mai sus, confirmată de probele administrate, fapta inculpaților Stropșa Ion și Vasilati Andrei, a fost calificată *de drept*, în baza art. 145 alin. (2) lit. i) Cod penal – omorul intenționat, adică omorul unei persoane săvârșit de două persoane.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1 Inculpatul, Stropșa Ion, la data de 21 ianuarie 2019, care a solicitat casarea acesteia, deoarece i-a fost stabilită o pedeapsă prea aspră, fără a fi luat în considerație faptul că a recunoscut vina și s-a căit sincer, urmând a fi aplicate și prevederile art. 79 Cod penal și a-i fi stabilită o pedeapsă mai blândă.

3.2 Inculpatul, Vasilati Andrei, la data de 11 ianuarie 2019, care a solicitat casarea acesteia, menționând că se căiește de cele săvârșite, însă pedeapsa stabilită este una prea aspră, deoarece are o vârstă tânără și vrea și el să-și creeze o familie.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 martie 2019, au fost respinse apelurile declarate și menținută sentința.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat că prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei, respectiv întemeiat a ajuns la concluzia că inculpații au săvârșit infracțiunea imputată lor. Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Totodată, potrivit materialelor cauzei, inculpații, în cadrul examinării cauzei în prima instanță au recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și au solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală (f.d. 56, 57, v. 2), respectiv cauza a fost judecată în procedură simplificată, conform art. 364¹ Cod de procedură penală.

Instanța de apel a constatat că inculpații au comis infracțiunea imputată lor, iar acțiunile acestora au fost corect calificate în baza art. 145 alin. (2) lit. i) Codul penal - omorul intenționat, adică omorul unei persoane săvârșit de două persoane.

Prin urmare, instanța de apel a considerat că, prima instanță la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, corect a aplicat prevederile legale și în conformitate cu dispozițiile art. art. 7, 75 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

De către instanța de apel s-a reținut că, potrivit art. 16 alin. (5) Cod penal, infracțiunea săvârșită de către Vasilati Andrei și Stropșa Ion, în funcție de caracterul și gradul prejudiciabil se atribuie la categoria infracțiunilor excepțional de grave. De asemenea, corect au fost reținute ca circumstanțe atenuante: recunoașterea vinei și căința sinceră. Ca circumstanțe agravante, prima instanță a reținut - săvârșirea infracțiunii de către o persoană, care anterior a fost condamnată pentru infracțiune ce are relevanță pentru cauză și săvârșirea infracțiunii în stare de ebrietate.

Instanța de apel a conchis că, la adoptarea sentinței de condamnare, s-a ținut cont de semnele obiective ce țin de realizarea faptei comise de inculpați, în cazul dat, fiind comis un omor săvârșit de două persoane, deoarece persistă intenția directă a făptuitorilor de lipsire a victimei de viață.

A fost reținut acel fapt că, inculpații au avut scopul de a-l lipsi de viață pe Pîrlici Vladimir, iar acțiunile comise în acest scop, prezintă o gravitate sporită. În împrejurarea în care inculpații Vasilati Andrei și Stropșa Ion au comis infracțiunea, este îndreptățită agravarea răspunderii penale, de vreme ce aceștia au atentat la viața victimei. După cum reiese din raportul de expertiză medico-legală, inculpații i-au aplicat victimei mai multe lovituri cu mâinile și picioarele peste suprafața corpului, cauzându-i acesteia, leziunii corporale incompatibile cu viața, care au determinat decesul ultimului în scurt timp, iar pentru a ascunde urmele infracțiunii, Vasilati Andrei și Stropșa Ion, au ascuns cadavrul victimei în groapa veceului, peste care au aruncat o cantitate mare de cărămidă.

În opinia instanței de apel, reieșind din multitudinea loviturilor și caracterul vătămarilor corporale depistate la victimă, prima instanță justificat a ajuns la concluzia că inculpaților urmează să le fie aplicată detenția pe viață, însă, ținând cont de prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, corect le-a numit pedeapsă acestora sub formă de închisoare pe un termen de câte 30 de ani, fiecăruia, în baza art. 145 alin. (2) lit. i) Cod penal.

Cu referire la argumentul apelantului Stropșa Ion, precum că în privința lui pot fi aplicate prevederile art. 79 Cod penal, în temeiul căruia urmează a-i aplica o pedeapsă mai blândă, instanța de apel a menționat că, în cazul dat, prevederile art. 79 Codul penal nu sunt aplicabile, deoarece circumstanțe excepționale nu au fost constatate. Cu referire la argumentele apelantului, precum că și-a recunoscut vina, se căiește de cele comise, considerându-le ca circumstanțe excepționale, ce ar face posibil de aplicat o pedeapsă mai blândă, în baza art. 79 Cod penal, în privința inculpatului Stropșa Ion, instanța de apel le-a apreciat ca nefondate și le-a respins, deoarece legiuitorul, estimând pericolul social al infracțiunii prevăzute la art. 145 alin. (2) Cod penal, a stabilit că această faptă prejudiciabilă se pedepsește cu închisoare de la 15 la

20 de ani sau cu detențiune pe viață, respectiv prima instanță deja i-a atenuat pedeapsa, aplicând prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, numindu-i o pedeapsă de 30 de ani închisoare.

Astfel, instanța de apel a conchis că, prima instanță corect și rațional le-a aplicat lui Vasilati Andrei și Stropșa Ion, în baza art. 145 alin. (2) lit. i) Cod penal, pedeapsa închisorii pe un termen de 30 de ani, ținând cont și de faptul că dâșii au recunoscut faptele indicate în rechizitoriu și au solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în fază de urmărire penală, aplicând prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală

În cele din urmă, instanța de apel a ajuns la concluzia că, pedeapsa numită inculpaților este legală și întemeiată, proporțională faptelor comise, cât și circumstanțelor reale și personale, corect constatate de către prima instanță, totodată ținând cont și de scopul legii penale, prevăzut la art. 61 alin. (2) Codul penal.

6. Hotărârile judecătorești sunt atacate cu recursuri ordinare de către:

6.1 Avocatul Covganeț Ludmila în numele inculpatului Stropșa Ion, la data de 04 mai 2019, care solicită casarea acestora în partea stabilirii pedepsei și în partea încasării cheltuielilor judiciare din contul ultimului și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care lui Stropșa Ion să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă și să fie respins ca neîntemeiat demersul procurorului privind compensarea de către inculpat a cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizei.

În motivarea apelului invocă:

- instanțele de fond i-au aplicat inculpatului Stropșa Ion o pedeapsă prea aspră, în raport cu factorii determinanți și importanți ai cauzei și anume că, ultimul a conștientizat pericolozitatea acțiunilor sale și consecințele generate, a recunoscut vina integral, precum și prejudiciul cauzat prin acțiunile sale, s-a căit sincer de cele întâmplate, solicitând judecarea cauzei penale în baza art. 364¹ Cod de procedură penală;

- aplicarea unei pedepse mai blânde în privința inculpatului Stropșa Ion va asigura aplicarea unei pedepse echitabile;

- instanța de apel nu a analizat obiectiv circumstanțele cauzei, nu a ținut cont de principiul individualizării pedepsei penale, nu s-au respectat cerințele art. 6 CEDO privitor la asigurarea unui proces echitabil, nu s-a expus din care motive a aplicat o pedeapsă aspră, deoarece în cauză nu sunt impedimente pentru aplicarea unei pedepse mai blânde;

- instanțele de judecată ierarhic inferioare neîntemeiat au admis cerința acuzatorului de stat privind compensarea de către inculpat a cheltuielilor legate pentru efectuarea expertizei judiciare și anume suma de 33.727 lei;

- neîntemeiat au fost încasate cheltuielile judiciare din contul inculpatului pentru efectuaerea expertizelor judiciare, deoarece conform prevederilor art. 143 alin. (1) Cod de procedură penală, este stipulat expres că expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea circumstanțelor enumerate în aliniatul nominalizat, inclusiv și în cazul când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul;

- plata pentru efectuarea acțiunilor procesuale, nu urmează a fi încasată din contul inculpatului, deoarece atât normele procesual-penale relevante cauzei, cuprinse în art. 227-229, precum și cele din Legea specială nr. 68 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, stabilesc că responsabili pentru achitarea plăților încasate de la stat în folosul organelor împuternicite cu efectuarea expertizelor judiciare, sunt ordonatorii unor atare acțiuni procesuale. Astfel, cheltuielile judiciare suportate pentru instrumentarea acestei cauze urmează a fi acoperite din bugetul de stat, respectiv acestea nu pot fi încasate din contul inculpatului, deoarece ultimul și apărătorul său nu le-a ordonat.

În drept, recursul declarat este întemeiat în baza pct. 6), 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

6.2 Inculpatul Stropșa Ion, la data de 13 mai 2019, care solicită casarea acestora, cu pronunțarea unei noi hotărâri.

În motivarea recursului ordinar inculpatul invocă că, nu este de acord cu hotărârile pronunțate, deoarece a recunoscut vina, cauza fiind examinată în procedură simplificată, respectiv urma a-i fi stabilită o pedeapsă de 17 ani închisoare.

6.3 Inculpatul Vasilati Andrei, la data de 30 iulie 2019, care solicită casarea acestora, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel și restabilirea termenului de recurs.

În motivarea recursului ordinar inculpatul invocă că:

- prezenta cauză a fost judecată în procedură simplificată, respectiv urma să se țină cont de prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală și să fie redusă pedeapsa cu o treime;

- la caz lipsesc date că, au fost respectate prevederile art. 166 alin. (7) Cod de procedură penală, adică faptul că la reținerea persoana trebuie să fie prezentată, în fața unui magistrat;

- nu s-au respectat prevederile art. art. 185-187 Cod de procedură penală, care stipulează respectare procedurii de arest;

- până în prezent nu a primit copia deciziei motivate și dispozitivul deciziei instanței de apel.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursurilor declarate și a solicitat de a decide inadmisibilitatea acestora, ca fiind vădit neîntemeiate ale inculpatului Stropșa Ion și apărătorului acestuia, deoarece instanța de apel și-a argumentat suficient soluția în sensul pedepsei penale stabilite inculpaților, ținând cont în deplină măsură de principiile generale de aplicare a pedepsei. Totodată, recursul declarat de către inculpatul Vasilati A., urmează a fi decis inadmisibilitatea acestuia, ca depus peste termen, deoarece a omis termenul legal de 30 de zile pentru depunerea recursului ordinar.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestora, din următoarele considerente:

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Potrivit art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 al aceluiași Cod.

Dispoziția art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală prevede că, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel doar în prezența temeiurilor menționate de norma dată.

Cu referire la recursurile ordinare declarate de către inculpatul Stropșa Ion și de către avocatul acestuia Covganeț Ludmila:

În recursul declarat, avocatul Covganeț Ludmila, în numele inculpatului Stropșa Ion, indică temeiurile pentru recurs prevăzute la pct. 6) și 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, potrivit căror hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, invocând următoarele cazuri de casare incidente în opinia apărătorului, în prezenta speță și anume: *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția*, precum și *s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*.

Totodată, în recursul declarat, inculpatul Stropșa Ion, nu a indicat careva temei de drept din cele prevăzute la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, însă reieșind din conținutul acestuia, recurentul invocă dezacordul cu individualizarea pedepsei stabilite lui. Astfel, luând în considerație cele invocate, Colegiul, întrevede semnarea temeiului pentru recurs stipulat de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, adică la caz s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

În același timp, instanța de recurs atestă că inculpatul și apărătorul acestuia în recursurile declarate nu contestă starea de fapt stabilită de către instanțele de judecată și nici încadrarea juridică a acțiunilor comise de Stropșa Ion, din care considerente Colegiul penal nu se va expune referitor la aceste aspecte.

Referitor la temeiul de casare, indicat de apărător și stipulat la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, precum că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, după cum rezultă din criticile recursului, Colegiul penal statuează, că acest temei pentru recurs, în prezenta speță nu s-a confirmat. La acest capitol, instanța de recurs menționează că, prin apelul declarat de către inculpatul Stropșa Ion, acesta a invocat ca argumente de bază - dezacordul cu stabilirea unei pedepse prea aspre, fără a se ține cont de faptul că a recunoscut vina și s-a căit sincer, urmând a fi aplicate și prevederile art. 79 Cod penal, adică chestiuni asupra cărora urma să se expună instanța de apel. În cele din urmă, verificând dacă instanța de apel s-a pronunțat asupra criticilor invocate de apelant și dacă hotărârea adoptată conține concluzii întemeiate asupra considerentelor expuse, în viziunea Colegiului, instanța

ierarhic inferioară a respectat prevederile alin. (5) art. 414 Cod de procedură penală, fiind oferite răspunsuri la argumentele esențiale, care au și constituit fondul apelului.

Astfel, instanța de recurs consideră că, hotărârea contestată corespunde cerințelor prevăzute la alin. (8) art. 417 Cod de procedură penală, cuprinzând temeuri de fapt și de drept, ce au dus la respingerea apelului declarat de către inculpatul Stropșa Ion.

Totodată, în urma studiului lucrărilor dosarului, în opinia Colegiului penal nu și-a găsit confirmarea nici temeiul pentru recurs invocat și semnalat de către recurenți, și prevăzut la pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, în prezenta speță, deoarece instanțele de fond și-au motivat întemeiat soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal, la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei inculpaților, fără a fi admise careva erori în acest sens, stabilind în privința lui Stropșa Ion o pedeapsă echitabilă pentru fapta comisă sub formă de închisoare pe un termen de 30 de ani, cu executare în penitenciar de tip închis.

Din sumarul recursului, Colegiul penal reține că, recurenții critică hotărârile judecătorești, deoarece la caz au fost reținute și circumstanțe atenuante, însă instanțele de judecată neîntemeiat au aplicat inculpatului pedeapsa maximă prevăzută de sancțiunea infracțiunii imputate, prin prisma prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, astfel, în opinia recurenților, inculpatului Stropșa Ion urma a-i fi stabilită pedeapsă cu închisoare pe un termen mai redus.

Analizând circumstanțele și lucrările dosarului, în raport cu temeiul invocat pentru recurs, Colegiului penal menționează că, în cazul săvârșirii unei infracțiuni instanța de judecată este singura în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis această infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, potrivit art. 61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

De asemenea, Colegiul evidențiază că, inculpatul Stropșa Ion a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat judecarea cauzei în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, iar prima instanță a acceptat această solicitare și a examinat cauza în procedura simplificată, în corespundere cu prevederile legale.

Prin urmare, la aplicarea pedepsei inculpatului în privința căruia a fost admisă procedura simplificată de judecare pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, instanța urmează să ia în considerare atât prevederile din alin. (8) art. 364¹ Cod de procedură penală, cât și prevederile art. 75-88 din Cod penal care reglementează modalitatea individualizării pedepselor persoanelor condamnate.

În acest context, conform alin. (1) art. 75 Cod penal, persoanei recunoscută vinovată de săvârșirea unei infracțiuni, inclusiv prin procedura de judecare în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea Specială a prezentului Cod și în conformitate cu dispozițiile Părții Generale a Codului penal, aplicate prin prisma prevederilor alin. (8) art. 364¹ Cod de procedură penală. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată va ține cont de gravitate infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează sau agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Potrivit alin. (8) art. 364¹ Cod de procedură penală, inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor imputate în rechizitoriu și a solicitat judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza urmăririi penale, solicitare care a fost admisă de către instanță prin încheiere, beneficiază de reducere cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare, cu muncă neremunerată în folosul comunității și de reducere cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă. Dacă pedeapsa prevăzută de lege este detențiunea pe viață se aplică pedeapsa închisorii de 30 de ani.

În prezenta cauză supusă judecării, instanța de recurs reține că, sancțiunea art. 145 alin. (2) lit. i) Cod penal, în baza căruia a fost condamnat inculpatul Stropșa Ion, prevede pedeapsa cu închisoare de la 15 la 20 ani sau cu detențiune pe viață.

În cazul în care instanța va concluziona că este necesar de a aplica cea mai severă pedeapsă sub formă de detențiune pe viață, ea va menționa despre acest fapt în partea descriptivă a hotărârii și va aplica pedeapsa cu închisoare de 30 de ani, conducându-se de dispozițiile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, fapt remarcat și în Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a RM nr. 13 din 16.12.2013, *Cu privire la aplicarea prevederilor art. 364¹ CPP de către instanțele judecătorești.*

Deci, în speța supusă judecării, Colegiului constată că, instanțele ierarhic inferioare au reținut în hotărârile sale ca circumstanțe atenuante, conform art. 76 Cod penal – recunoașterea vinei și căința sinceră, iar ca circumstanțe agravante, conform art. 77 Cod penal, au fost stabilite – săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiune care are relevanță pentru cauză și săvârșirea infracțiunii în stare de ebrietate. Totodată, Colegiul penal consideră că, instanțele de judecată just au luat în considerație caracterul și gradul prejudiciabil al faptei săvârșite, ce se clasifică potrivit art. 16 alin. (6) Cod penal ca infracțiune excepțional de gravă, persoana celui vinovat – care potrivit caracteristicii (f.d. 120, v. 1) aceasta se caracterizează negativ, adică este violent în familie și locuri obștești, nu este angajat în câmpul muncii. De asemenea, instanțele de fond au reținut acel fapt că inculpații au săvârșit infracțiunea de omor, fiind în perioadă de probațiune, în urma unei condamnării la pedeapsa închisorii cu suspendare condiționată (f.d. 125-129, v. 1). La fel, s-a ținut cont de modul săvârșirii infracțiunii de către vinovați și anume după ce au aplicat victimei mai multe lovituri peste diferite părți ale corpului în rezultatul cărora ultimul a decedat, inculpații au aruncat cadavrul în groapa unui vecu și l-au

acoperit cu chirpici din argilă, pentru a ascunde urmele infracțiunii. Astfel, ținând cont de scopul legii penale, de a restabili echitatea socială, de a corecta persoanele vinovate și de a preveni săvârșirea de noi infracțiuni atât din partea ultimilor, cât și altor persoane condamnate, Colegiul statuează că, instanțele de fond întemeiat au conchis că unica pedeapsă care poate fi aplicată inculpaților în prezenta speță este detențiunea pe viață, reieșind din circumstanțele cauzei stabilite, fapt care a fost menționat în hotărârile sale, respectând astfel prevederile legale.

În viziunea instanței de recurs, pericolul social sporit al inculpatului Stropșa Ion se atestă și din declarațiile date la urmărirea penală de către martorul Căpățină Nicolae, care a afirmat că inculpații sunt persoane violente, au stat la pușcărie (f.d. 38-40, v. 1). De asemenea și martorul Mamaliga Tamara, concubina inculpatului Stropșa Ion, a confirmat că ultimul este o persoană periculoasă, agresivă, a aplicat de mai multe ori violența asupra sa, are antecedente penale tot pentru infracțiuni comise cu aplicarea violenței, acesta prezentând pericol pentru copii săi și pentru alte persoane (f.d. 41-42, v. 1). La fel și martorul Catran Anna a declarat că Vasilati Andrei și Stropșa Ion sunt periculoși pentru societate, sunt foarte agresivi, au bătut mai multe persoane din sat, consumă des băuturi alcoolice și nu realizează ce fac (f.d. 44, 54, v. 1). Fiind audiat martorul Mamaliga Gheorghe, acesta a declarat că Stropșa Ion consuma zilnic băuturi alcoolice și când este în stare de ebrietate devine foarte violent, prezintă pericol pentru cetățeni (f.d. 45, v. 1).

Referitor la argumentele recurenților privind prezența cumulului de circumstanțe atenuante, care în opinia lor nu au fost luate în considerație, instanța de recurs menționează că, instanțele de fond au ținut cont de căința sinceră și recunoașterea vinei, mai mult ca atât acestea au atras și incidența procedurii simplificate de judecare a cauzei penale, pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală și respectiv învederând acel fapt că, instanțele de judecată au ajuns la concluzia de a stabili inculpaților pedeapsa cu detențiunea pe viață, urmare a efectelor prevederilor alin. (8) art. 364¹ Cod de procedură penală, le-a fost stabilit justificat, fiecăruia, pedeapsă cu închisoare pe un termen de câte 30 de ani.

Așadar, instanța de recurs consideră că, sunt nefondate și insuficiente alegațiile recurenților în partea posibilității aplicării unei pedepse mai blânde, adică a unui termen de pedeapsă cu închisoare mai redus inculpatului Stropșa Ion, având în vedere că la caz sunt un șir de împrejurări ce nu pot fi neglijate, precum ar fi gravitatea săvârșirii infracțiunii imputate de omor, modul în care infracțiunea a fost comisă în participație cu altă persoană, personalitatea acestuia, care se caracterizează negativ și prezintă pericol pentru societate, săvârșirea infracțiunii în perioadă de probațiune, fapt ce a atras stabilirea pedepsei definitive și pentru cumul de sentințe, conform art. 85 alin. (1) Cod penal, respectiv circumstanțele atenuante reținute la caz, în raport cu cele menționate mai sus nu pot răsturna hotărârile judecătorești adoptate în prezenta speță de către instanțele de fond .

Luând în considerație cele expuse supra, Colegiul penal nu constată prezența în cauza dată a unui cumul de circumstanțe atenuante sau împrejurări ce ar permite redozarea pedepsei cu închisoare pentru o perioadă mai scurtă, deoarece prevalează

calitatea circumstanțelor agravante și a împrejurărilor cauzei ce permit stabilirea unei pedepse maxime cu închisoare, prevăzută de sancțiunea infracțiunii imputate inculpatului Stropșa Ion.

Cât privește criticile apărătorului privind încasarea nejustificată de către instanța de fond a cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizelor judiciare, la caz, din contul inculpatului Stropșa Ion, Colegiul penal nu se va expune asupra acestora, dat fiind faptul că asemenea argumente nu au fost invocate în apel de către inculpatul menționat și partea apărării la etapa cercetării judecătorești în instanța de apel, respectiv această chestiune nu a fost obiect de discuție în instanța de apel, pentru a fi oferite răspunsuri în acest sens de către instanța ierarhic inferioară, fiind înaintate direct la etapa recursului ordinar, ceea ce este inadmisibil și atrage incidența prevederilor alin. (2) art. 427 Cod de procedură penală, potrivit cărora temeiurile menționate la alin. (1) pot fi invocate în recurs doar în cazul în care au fost invocate în apel.

În concluzie, instanța de recurs statuează că, termenul pedepsei de 30 de ani închisoare, stabilit inculpatului Stropșa Ion de către instanțele de fond, prin prisma art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală și modalitatea de executare a pedepsei stabilită în sarcina ultimului, a fost individualizată corect și în așa fel, încât persoana vinovată să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare, precum și extirparea scopurilor negative din conștiința inculpatului, iar aplicarea unei pedepse mai blânde ultimului, poate încuraja pe viitor săvârșirea altor infracțiuni.

În aceste condiții, Colegiul consideră că, nu a fost constatată prezența în speța examinată a careva erori de drept, ce ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărârilor judecătorești contestate.

Având ca reper cele menționate, Colegiul penal conchide că, recursurile ordinare declarate de către inculpatul Stropșa Ion și de către apărătorul acestuia, sunt vădit neîntemeiat și în consecință inadmisibile.

Cu referire la recursul ordinar declarate de către inculpatul Vasilati Andrei:

În conformitate cu art. 421 Cod de procedură penală, coraportat la art. 401, persoanele menționate în dispoziția acestei norme procesuale sânt în drept să declare recurs ordinar. Astfel, inculpatul este în drept să declare recurs ordinar, atât în latura penală, cât și în cea civilă.

Opozant, mențiunii indicate de către autorul prezentului recurs, precum că nu a recepționat decizia motivată și dispozitivul acesteia până în prezent, Colegiul penal menționează că, potrivit art. 422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului ordinar este de 30 zile de la data pronunțării deciziei. Prin urmare, termenul de atac se calculează de la data când a fost pronunțată decizia motivată și nu de la data când a fost recepționată de către participanții la proces.

Din actele dosarului, rezultă că dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la data 12 martie 2019, în prezența participanților la

proces, inclusiv a inculpatului Vasilati Andrei și a apărătorului acestuia, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel și dispozitivul deciziei adoptate (f.d. 98-101, 102 v. 2), din care rezultă că aceștia au fost înștiințați despre ziua și ora pronunțării deciziei integrale pentru data de 09 aprilie 2019 ora 14.00.

Respectiv, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel (f.d. 101 v. 2) rezultă că, la data de 09 aprilie 2019, în prezența procurorului, a fost pronunțată decizia motivată, fiindu-i înmănată copia acesteia, fapt confirmat prin recipisa din 09.04.2019 (f.d. 111 v. 2), iar inculpații și apărătorii acestora, precum și succesorul părții vătămate nu au fost prezenți la pronunțarea motivată a deciziei. Tot din materialele cauzei se constată că, prin intermediul serviciului de escortă a persoanelor deținute, au fost transmise 4 copii ale hotărârii motivate a instanței de apel, iar apărătorilor și succesului părții vătămate le-a fost expediată prin poștă copia deciziei motivate pentru cunoștință (f.d. 112, v. 2).

Prin urmare, Colegiul atestă că inculpatul Vasilati Andrei a declarat recurs ordinar împotriva deciziei instanței de apel, la data de 30 iulie 2019, fapt confirmat prin mențiunea despre dată de pe amprenta ștampilei poștale, aplicată pe plicul anexat la recurs (f.d. 142, v. 2).

În prezenta speță, Colegiul penal specifică, că termenul de 30 de zile se calculează începând cu data de 10 aprilie 2019, adică a doua zi după pronunțarea deciziei, ținând cont de dispozițiile legale prevăzute în art. 422, raportate la cele stipulate la art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală și se epuizează la sfârșitul zilei de 13 mai 2019, învederând faptul că a 30-a zi pentru declararea recursului, adică 10-12 mai 2019 au fost zile de odihnă. Însă, inculpatul Vasilati Andrei a depus recurs ordinar, abia la data de 30 iulie 2019, adică după expirarea termenului de 30 de zile pentru depunerea recursului ordinar.

Instanța de recurs menționează că, inculpatul a fost înștiințată în prezența avocatului său, despre data pronunțării deciziei motivate, chiar și în cazul neprezentării la pronunțarea deciziei integrale, aceștia urmau să dea dovadă de diligență la realizarea dreptului părții apărării de a ataca hotărârea instanței de judecată, cu care nu au fost de acord.

Prevederile alin. (2) art. 230 Cod de procedură penală stipulează că, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Totodată, Colegiul remarcă acel fapt că, legea procesual-penală nu stabilește alte condiții de calculare a termenului pentru recurs, decât cel prevăzut la art. 422 Cod de procedură penală, și anume de la data pronunțării deciziei.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul este declarat peste termen.

Având ca reper cele menționate, Colegiul penal conchide că, termenul de 30 zile pentru declararea recursului ordinar, de către inculpatul Vasilati Andrei a fost depășit, impunându-se în consecință inadmisibilitatea recursului, ca fiind declarat peste termen.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 2), 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 martie 2019 în cauza penală în privința lui **Stropșa Ion Xxxxx** și **Vasilati Andrei Xxxxx**, pe motiv că recursurile declarate de către inculpatul Stropșa Ion și de către avocatul acestuia Covganeț Ludmila sunt vădit neîntemeiate, iar recursul declarat de către inculpatul Vasilati Andrei este declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la data de 12 decembrie 2019.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda